

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه امام خمینی (رحمه الله عليه)

شهر بندر امام خمینی (رحمه الله عليه)

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

صله رحم از دیدگاه آپاٹ و روآپاٹ

استاد راهنمای

سرکار خانم سهاد جادری

استاد داور

حجت الاسلام و المسلمین عبد الرضا آقا جری

پژوهشگر

سهام بچاری

تابستان 1392

ْلَهُمْدِيَّةٌ :

«الحمدُ لِلَّهِ كَمَا هُوَ أَهْلُهُ وَ الْمُصْلُوْهُ وَ اسْلَامُ عَلَى
خَيْرِ خَلْقِهِ وَ اشْرَفَ بِرِيتَهُ مُحَمَّدٌ وَ آلُهُ الطَّاهِرِينَ الَّذِينَ
أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمُ الرُّجُسَ وَ طَهَرَهُمْ تَطْهِيرًا

خدای را آنگونه که شایسته اوست حمد و سپاس می-
گوییم و درود و سلام می فرستم و بر برترین خلق او
شریفترین آفریدگانش، محمد (صلی الله علیه و آله و
سلم) و خاندان پاکش همان کسانی که خداوند هر گونه
آلودگی و پلیدی را از آنان دور ساخت و ایشان را
پاک و پاکیزه قرار داد.

تّقدیم به:

بزرگ بانوی بانوان جهان، حضرت فاطمه زهرا، (سلام الله عليها) بزرگ سنگردار خاندان على (عليه السلام) و ام الائمه النجباء، که نه تنها مادر سبطین است بلکه مادر، پدر، یعنی ام ابیهاست و نه تنها یاور مقام ولایت است، که غم خوار و پاسدار شرف نیز هست.

او فاطمه (سلام الله عليها) است. خاموش کننده آتش دوزخ برای ولایت مداران، عاشقان و رهروان راه على (عليه السلام) است.

و این اثر، هدیه‌ای به روان اوست.

با تشکر:

با تقدیر و تشکر از استاد داور آقای آقاجری،
استاد راهنما خانم سهاد جادری، معاونت پژوهش
مدرسه و سایر دوستان که در این زمینه نهایت یاری
و کمک را برساندند و از خداوند منان توفیقات روز
افزون آنان را خواهانم.

چکیده

اسلام دینی جامع و کامل است و از لحاظ روابط اجتماعی پیروان آن به خاطر خداوند و رضای او با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند. بنابراین بخشی از وظایف دینی ما در ارتباط با اجتماع و دیگران شکل می‌گیرد. برای شناخت وظایف خود باید حقوقی را که دیگران برگردان ما دارند بشناسیم. یکی از این حقوق که رعایت آن بر مسلمین موكداً توصیه شده است ایجاد رابطه و حسن معاشرت و سلوک با خویشاوندان و بستگان است که اصطلاحاً «صله ارحام» نامیده می‌شود. در مسلمان مؤمن وظیفه دارد با خویشاوندان خود رفت و آمد کند و به دیدار آنها برود و با خوشروی و مهربانی با آنان معاشرت نماید از مشکلات و سختی‌های آنان با خبر و در حد توان در رفع آن بکوشد همچنین در غم و شادی آنها شریک باشد یعنی غم و مصیبت آنها را مصیبت خود بد اند و با آنها همدردی کند تسلی خاطرشان باشد . مسلمان باید در شادی های خویشان نیز سهیم باشد که این کار سبب الفت و مودت بیشتر میان مومنین می‌شود .

کلید واژه: صله، رحم، دیدگاه.

نتیجه گیری

با استفاده از مطالب مهم که در اسلام و دستورات بزرگان درباره مسئله صله رحم وارد شده به درجه اهمیت این مسئله در اسلام پی می بریم، این مسئله از چنان اهمیتی برخوردار است که جزء امور اولیه رفتاری یک مسلمان بیان شده و به طوری که خداوند مستقیماً به آن دستور داده است و امر واجبی به این دلیل مسلمانان باید با احکام و دستورات و وظایف خود نسبت به یکدیگر راجع به این مسئله تحقیق کند تا به آن عمل کنند و هدف از امر به این مسئله در واقع حُسن معاشرت از خانواده‌ها بعنوان یک واحد کوچک است بنابراین اگر همه خانواده‌ها به این وظیفه به خوبی عمل کنند بطور کلی جامعه دینی بسیار سالم و با اخلاقی خواهیم داشت که هر کاری از هر نوع عیب و نقصی است و رسیدن به هدف بندگی است چون با روابط سالم به فرضیه امر به معروف و نهی از منکر می‌پردازند که در نهایت جامعه اسلامی ائده‌ال بدست می‌آید.

منابع

❖ قرآن.

❖ نهج البلاغه

1. احمدیان ابراهیم ، **نهج الفصاحه** ، احادیث پیامبر، گلستان ادب، چ چهارم ، قم ، 1386ش.
2. ارگانی حائری بهبهانی محمود ، صله ارحام در اسلام ، انتشارات پیام مهدی (عجل الله تعالى فرج الشیف) ، چ باقری، ج اول، زمستان 1376 ، ص57.
3. ارگانی حائری بهبهانی محمود ، ویراستار شیخ یوسف غلاھی، صله ارحام در اسلام ، انتشارات پیام مهدی، ج اول، چ باقری، زمستان 1376.
4. اشعيه من بлагه الامام الصادق.
5. انصاری، **الحكم الزاهره** ، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، چ دوم ، قم ، 1375ش.
6. انصاریان، **نظام خانواده در اسلام** ، انتشارات ام ابیها ، قم ، چ عزت، ج 23 ، تابستان 1374.
7. اهوایی حسین بن سعید، **المؤمن**، انتشارات مدرسه امام مهدی (عجل الله تعالى فرج الشیف) ، قم ، 1404ق.
8. تمیمی آمدی عبد الواحد بن محمد ، غرر الحكم ، ج 2 ، 2458.
9. جامع السادات، ج 2 ، ص260.
10. جوادی احمد صدر حاج سید ، بهاء الدین خرمشاھی، کامران فانی، **دایره المعارف تشیع**،

نشر شهید سعید محبی 1383، چ اول، چاپ دیبا،
فجر قائم.

11. حجت محمدعلی ، ابوالقاسم شهbaz ورزنه،
معاشرت با خویشاوندان، ناشر: شهاب الدین، چ
سوم ، 1389ش.

12. حر عاملی، **وسائل الشیعه**، ج16، موسسه آل
البیت (صلی الله علیه و آله و سلم) ، قم ، 1409هـ
ق.

13. الحرانی جلیل الاقوام ، ترجمه لی اکبر
غفاری، **تحف العقول** ، مؤسسه نشر الاسلامی، قم ،
1421ق، ص52.

14. حسینی دشتی مصطفی، **معارف و معاریف (دائره
المعارف جامع اسلامی)** ، ج6، چ اول ، 1369، چاپ
امین.

15. شرف الدین حسین ، **تحلیل اجتماعی از صله
رحم** ، مرکز پاپ و نشر و دفتر تبلیغات اسلامی
حوزه علمیه قم ، چ دوم .

16. طباطبایی محمد حسین ، ترجمه محمدباقر
موسی همدانی، **تفسیر المیزان**، ج7 ، دفتر
انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه.

17. عبدوس محمد تقی و محمدی اشتهردی محمد،
آموزه های اخلاقی رفتاری امامان، بوستان
کتاب، مرکز چاپ نشر دفتر تبلیغات اسلامی،
حوزه علمیه قم ، چ دوم 1384.

18. عبدوی محمد تقی و محمدی اشتهردی محمد ،
آموزه های اخلاق.

19. عمید حسن ، فرهنگ فارسی عمید، ج ۱، ج ۱۶، تهران، امیر کبیر، ۱۳۷۹، ش.
20. قمی عباس ، سفینه البحار، ج اول، نجف اشرف، انتشارات کتابخانه سنایی ۱۴۰۵ هـ ق.
21. مجلسی محمد باقر ، بحار الانوار، ج ۷۳، ناشر: موسسه بوستان کتاب، ص ۳۰.
22. محمد بن یعقوب کلینی، ترجمه مصطفوی، الکافی، ج ۳، ص ۲۹۷.
23. محمد تقی عبدالریس و محمد محمدی اشتهردی- آموزه‌های اخلاقی- رفتارهای امامان شیعه، مرکز چاپ و نشر، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، چ ۱۳۸۳.
24. محمدی ری شهری محمد، میزان الحکمه، ج ۴، ص ۸۹.
25. مکارم شیرازی ناصر، تفسیر نمونه، ج اول، ناشر: دارالکتب الاسلامیه، چ ۲۷، پایی ز ۱۳۷۰، چاپخانه حیدری.
26. مولف گروه اخلاق، آداب اسلامی، ناشر واحد تدوین کتب درسی، چاپ اسوه، ج اول، ۱۳۷۸.
27. ناظم زاده اصغر، جلوه‌های حکمت، مرکز انتشارات، دفتر تبلیغات اسلامی، چ سوم ۱۳۷۷.
28. نوری محدث، مستدرک الوسائل ، ج ۲، موسسه آل البيت (علیهم السلام)، قم، ۱۴۰۸ هـ ق.
29. نوری محمد رحیم، مبانی اخلاق، ویراستار زهراء یزدی نژاد، ج اول، ۱۳۸۳.

30. واعظ رمضان، سی گفتار، صادق احسان، ج اول، نشر صادقین، چ جاوید رشت، چ اول، زمستان 1374.
31. وحیدی مفرد عباس علی، سعادت هر دو جهان یا حقوق والدین در قرآن، چ اول، چ خانه علیمه قم، مهرماه 1372.
32. ورا بن ابی فراس، مجموعه ورام، چ ۱، انتشارات مکتبه فقیه، قم، ص ۳۱.